

**Благодарствена реч за церемонията на 03.06.2014
за присъждане на званието „почетен доктор“ на НБУ**

Дълбоко уважаеми г-н Президент на Нов български университет,
Многоуважаеми г-н Ректор,

Високоуважаеми колеги-преподаватели,

Уважаеми почетни гости,

Драги студенти,

Уважаеми дами и господа!

За мен днешният ден е ден на особена радост, породена от факта, че стоя пред Вас на организираната с много любов и уважение тържествена церемония и мога да дам израз на дълбоката си благодарност за оказаната ми висока чест – присъждането на званието „почетен доктор“ на Нов български университет.

В този тъй значим за мен момент през главата ми минават различни мисли. Връщам се към прекрасните спомени, свързани с България, но в същото време ме изпълват загриженост и надежди за настоящето и бъдещето.

Срещите ми с невероятните, безкрайно талантиливи млади хора от България бяха тези, които най-напред ме сближиха с тази страна. Често си спомням за дядо си, пруски генерал от Първата световна война, който винаги се изказваше особено ласкаво за смелостта, способностите и верността на българските войници. Той наричаше българите „прусаците на Югоизточна Европа“.

За мен верността, способностите, огромната дарба и сърдечността се превърнаха в основни белези на българския характер благодарение на срещата и дългогодишното ми сътрудничество, прераснало в приятелство, с двама музиканти. Това са прекрасната българска пианистка Надежда Вачева, която вече почти 30 години е корепетитор в класа ми във Виенския университет за музика и изпълнителско изкуство, допълвана по невероятен начин от Марио Хосен, който дойде в класа ми преди повече от 24 години, т. е. веднага след промените. Той беше първият ми български студент. Последваха го много даровити цигулари. А днес с огромна радост и задоволство следя изключително успешната

кариера на Марио Хосен като солист на световните сцени, както и академичната му кариера като професор в Нов български университет.

След трагизма на 20-и век, породен от двете световни войни в Европа и след повече от четири десетилетия комунизъм в България, за мен Нов български университет е един чудесен символ на нова, устремена напред България на 21-и век. Като духовен, научен и културен център на нацията този все още млад университет се превърна в пример и пътеводна звезда за една успешна, самоуверена и богата на таланти България, в една, да се надяваме, все по-добре уредена обща Европа.

Моля да ми позволите като нов „почетен доктор“, представен от департамент „Музика“, да кажа няколко думи за историята на това обучение.

Както е известно, факултетите, респ. департаментите по музика като институция, предлагаща професионална артистично-музикална подготовка са относително ново явление. Доста дълго време в миналото музиката в европейските университети е част от основните научни дисциплини. От Средновековието чак до Ренесанса тя е част от математиката като едно от Седемте изкуства (Septem Artes Liberales). А след това, до периода на Просвещението, като част от реториката е една от четирите основни надграждащи дисциплини (Quadrivium).

Едва през 1793 г., по време на Френската революция, със създаването на Парижката консерватория (Pariser Conservatoire) за първи път се появява държавен институт, насочен към обучението на професионални музиканти. Този пример бързо намира последователи и през 19. век в цяла Европа се създават редица консерватории или музикални академии.

Първата университетска институция за обучение на музиканти е създадена през 1872 г. в Германия. Това е Висшето музикално училище в Берлин, основано и ръководено дълги години от известния австро-унгарски цигулар Йозеф Йоахим.

Панчо Владигеров, големият български композитор и пианист, е следвал там преди Първата световна война в класа на Пау Юон,

при когото по същото време е учил и моят баща. Убеден съм, че двамата с Владигеров са се познавали и често са се срещали.

Днес професионалната подготовка на музиканти в световен мащаб се извършва в два вида институции: това, от една страна, са чисто музикални институции със статута на университет, каквито са Парижката консерватория, Джулиард скул (Juilliard School) в Ню Йорк или Виенския университет за музика и изпълнителско изкуство. От друга страна, това са факултетите по музика в рамките на университет, каквито са тези в Харвард и Принстън в САЩ.

В съвременна София са представени и двете възможности. Това са, от една страна, традиционната и уважавана държавна Музикална академия „Панчо Владигеров“, а от друга, частният Нов български университет със своя департамент „Музика“, който благодарение на любовта към музиката на основателя на университета и негов президент, заема важно място тук.

Благодарен съм на двата университета за възможността като гост-професор да чета лекции в България. Срещите с известни колеги-преподаватели и вдъхновяващите занятия с талантиливи студенти тук винаги ме обогатяват професионално.

През 80-те и 90-те години като Ректор на Виенския университет за музика и изпълнителско изкуство многократно съм посещавал Музикалната академия „Панчо Владигеров“ по покана на нейния тогавашен ректор Георги Костов.

На Нов български университет като лектор в рамките на програмата ЕРАЗЪМ гостувам от няколко години по покана на моя верен някогашен студент Марио Хосен. Тук имам възможността да работя с отлични и много даровити студенти, а също така и да общувам с прекрасни колеги като дълбоко уважаваната от мен професор Милена Моллова.

С благодарност си спомням за посещенията си като гост-професор в Пловдив, по време на които от симпатии към България чувствата ми преляха в преклонение пред този невероятен, древен български град. Благодарността ми към България има дълга традиция, а с получаването на званието „почетен доктор“ на Нов български университет тя придобива нови измерения.

Присъденото ми днес звание „почетен доктор“ за мен е символичен връх на моите продължили вече повече от две десетилетия и половина тесни връзки с България, които обогатиха живота ми. Известно е, че хората са тези, които сближават народите, хората са тези, които, за добро и лошо, изграждат връзките между далечни страни.

В заключение бих искал да се обърна с няколко думи към студентите от департамента по музика.

Вие, скъпи млади колеги, имате щастието по време на следването си в този нов, модерен и великолепно организиран университет да се подготвите по най-добрия начин за бъдещия си професионален живот като хора на изкуството и като музиканти. Моля ви, не забравяйте, че вие имате една много важна и престижна задача: Да предадете на следващото поколение най-значимото културно наследство на Европа - европейската класическа музика на изминалите 600 години. Тази наша музика, сътворена от безкрайна поредица гениални композитори от Монтеверди, през Бах, Моцарт, Бетовен до Владигеров, е най-прекрасното послание на Европа към всички народи и раси на Земята.

Вие, днешните студенти по музика, като утрешни артисти, изпълнители и педагози трябва да се борите класическата музика да не бъде пометена от заливащата всичко банална масова музика на нашето време и да бъде изтласкана в гето само за специалисти. Чрез вашата борба, чрез вашите, водени от идеализъм усилия, класическата музика трябва да остане близка и жива за всички в нашето непрекъснато променящо се общество, за да бъде почувствана и обичана и да послужи затова, за което е създадена: Да бъде незаменима храна за духа и душата на човека.

Пожелавам на всички, работещи в Нов български университет, на ръководството, преподавателите, служителите в администрацията, както и на студентите, много щастие и успех при постигането на поставените цели и благодаря още веднъж от цялото си сърце за оказаната ми голяма чест.

Михаел Фришеншлагер